

MARIJKE DIJKSHOORN:

‘Praktijknetwerken voorzien in kennisbehoefte’

Wat is nodig om te doen wat je doet? Geld, mensen, maar vooral kennis. Welke kennis is belangrijk, hoe sla je kennis op, wat deel je er van met anderen? Vragen en antwoorden in de serie Kennis. In deze veertiende en laatste aflevering Marijke Dijkshoorn-Dekker, onderzoekster bij LEI Wageningen UR, over kennisverwerving in deze tijd.

Tekst en fotografie: Arie Dwarswaard

Praten over kennisverwerving is praten over deze tijd en bezig zijn met de toekomst van het bedrijf. Een tijd waarin de vanzelfsprekendheid ver te zoeken is als het gaat over kennis uit bijvoorbeeld onderzoek. Immers, het wegvallen van de product- en bedrijfschappen trekt een zware wissel op de collectief gefinancierde ontwikkeling van kennis. Tegelijkertijd biedt zo'n onzekere periode ook kansen, stelt Marijke Dijkshoorn-Dekker, onderzoekster bij het LEI. Ze hield en houdt zich bezig met kennis en innovatie in een aantal Greenportregio's en spreekt daarvoor onder meer met ondernemers. Die gesprekken leveren een goed beeld op waar een ondernemer anno 2014 zijn kennis vandaan haalt. In opdracht van het Informatie- en Demonstratie Centrum (IDC) Bollen en Vaste Planten zijn vorig jaar telers in de Duin- en Bollenstreek hier over ondervraagd. "Ondernemers nemen vooral graag kennis tot zich via internet. Per week besteden ze daar al gauw zo'n tien uur aan. Daarnaast brengen zogenoemde erfbetreders (voorlichters, toeleveranciers) de nodige kennis met zich mee." Een betrekkelijk nieuw fenomeen vormen de praktijknetwerken, waar ondernemers zelf aan de slag gaan met een specifiek onderwerp onder begeleiding van een

voorlichter of een onderzoeker. "Telers geven aan dat ze dit een effectieve manier vinden om nieuwe kennis op te doen, ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren. De vraagstukken in praktijknetwerken zitten heel dicht tegen de dagelijkse praktijk van de ondernemer aan en dat verhoogt de betrokkenheid."

LEREN

Binnen de Greenports, zoals Duin- en Bollenstreek en Noord-Holland Noord, werken onderwijs, onderzoek en ondernemers samen om de nieuwe kennis op te doen en te verspreiden. De coördinatie en de inzet van onderzoekers wordt gefinancierd met EFRO-subsidies (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling). Hoewel dit voor een beperkte periode is, wordt er in ieder geval een vliegwieltje aangezwengeld rond duurzame innovaties die de positie van de sectoren moet versterken. Ondernemers of groepen ondernemers kunnen binnen de Greenport hiervan gebruik maken. Ook zijn er binnen de Greenports andere mogelijkheden om kennis te verwerven, zoals themabijeenkomsten, masterclasses en kennisarena's. Deze zijn voor iedereen toegankelijk."

De inzet binnen de Greenports op kennis- en innovatiegebied past binnen de visie van de overheid om iedereen een leven lang te laten leren. "Elke ondernemer die zijn bedrijf voor de toekomst wil veilig stellen, moet zorgen dat hij blijft. Dat is zijn eigen verantwoordelijkheid. Vooral de koplopers pakken dit goed op." Het grote vraagteken is en blijft de financiering van onderzoek (kennisontwikkeling) voor de langere termijn. "Het gaat erom een nieuwe financieringsstructuur voor het onderzoek te ontwikkelen, maar de vraag is wie dat gaat betalen, en ook hoe je zoiets duurzaam kunt verankeren. Ondernemers zullen altijd blijven aanlopen tegen problemen en innovatievraagstukken. Onderzoek zal altijd nodig blijven."

Slot

Dit is de laatste aflevering van de serie artikelen over kennis. De serie begon in BBV 279 van 6 september 2013 met veredelaar Arie Peterse en eindigt met LEI-onderzoekster Marijke Dijkshoorn-Dekker.

De toekomst van kennis en innovatie is ongewis, ook voor Marijke Dijkshoorn-Dekker. Toch verwacht ze wel dat er steeds vaker groepen ondernemers zullen opstaan die samen iets onderzocht willen hebben en daar ook voor willen betalen, mits ze daarmee hun kennisvoorsprong kunnen behouden. Kennisverwerving wordt dan gezien als investering, niet als kosten."

Overigens kan de markt ook 'een leven lang leren' stimuleren door prikkels te geven. Als een ketenpartij bijvoorbeeld eisen gaat stellen aan individuele ondernemers op het gebied van kennisontwikkeling dan wel duurzaamheid van het product of het productieproces, dan zal er voor de ondernemers een eigen belang of noodzaak ontstaan om zich bij te scholen.

Melkveehouders kunnen bijvoorbeeld bij FrieslandCampina workshops volgen om zich te ontwikkelen tot leverancier van duurzaam geproduceerde melk. Een kennisprinkel die dus vanuit de markt zelf komt. "Dit betreft melk, maar waarom zou zoiets ook niet voor bollen of vaste planten kunnen?"